



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهرستان فسا

مرکز آموزشی درمانی تخصصی فوق تخصصی امام حسین (ع)

خونریزی گوارشی (GIB)

واحد آموزش سلامت

تهیه: فاطمه قدیمی (سوپروایزر آموزش سلامت)
تنظیم: اسماعیل احمدی ششده (کارشناس پرستاری)

تیرماه 1405
مشاور علمی: دکتر انصاری (فوق تخصص گوارش)

فسا، بیمارستان امام حسین (ع)

آدرس: میدان ابن سینا، بلوار حضرت ولیعصر،
بیمارستان آموزشی، تخصصی و فوق تخصصی
امام حسین (ع)

تلفن: 07153411010

وب سایت: ihh.fums.ac.ir

خونریزی گوارشی

خونریزی گوارشی در اثر صدمه و آسیب موضعی ایجاد می شود و موجب زخم مخاط دستگاه گوارش می گردد. خونریزی های گوارشی به دو دسته با منشأ فوقانی و تحتانی تقسیم می شوند.

برخی از علل شایع خونریزی گوارشی فوقانی

- زخم های معده و دوازدهه
- واریس های گوارشی
- آسیب های مخاط معده و اثنی عشر
- بیماری های التهابی مری و بدخیمی ها

یکی از علل شایع خونریزی های گوارشی، استفاده بی رویه از داروهای ضد التهابی غیر استروئیدی مثل مفنامیک اسید، دیکلوفناک، بروفن، پیروکسیکام و... است. به همین دلیل این داروها باید فقط با مشاوره پزشک و به مقدار لازم مصرف شوند.

علل قرمز رنگ شدن مدفوع

وجود خون، مصرف قره قروت، مصرف غلات و حبوبات قرمز رنگ، آب گوجه فرنگی

علل سیاه رنگ شدن مدفوع

خونی که از معده می آید، مصرف قرص آهن، مصرف داروی بیسموت، شیرین بیان. اگر سایر علل سیاه شدن مدفوع را در خود پیدا نکردید به وجود خون در مدفوع شک کرده و برای بررسی بیشتر به پزشک مراجعه نمایید.

علائم خونریزی گوارشی

- استفراغ خون روشن یا موادی با زمینه قهوه ای که نشانه خونریزی قسمت فوقانی دستگاه گوارش است.
- مدفوع قیری بدبو؛ این نوع مدفوع که ملنا نام دارد بر وجود خون حداقل به مدت ۱۴ ساعت در دستگاه گوارش دلالت دارد.
- خون قرمز و روشن در مدفوع که بیشتر مربوط به خونریزی قسمت تحتانی گوارش است.
- خونریزی مخفی دستگاه گوارش که در آزمایشات اختصاصی مربوط به مدفوع تشخیص داده می شود که با علائم کاهش وزن و کم خونی مزمن همراه است.
- علائم از دست دادن خون یا کم خونی مثل خستگی، سیاهی چشم، درد قفسه سینه یا تنگی نفس، افت فشار خون
- در برخی موارد شوک به دلیل از دست دادن شدید خون (بیش از یک لیتر خون در ۲۴ ساعت)



درمان

زمانی که بیمار با خونریزی گوارشی مراجعه می‌کند، پس از ثابت کردن علائم حیاتی بیمار از طریق مایع درمانی مناسب (سرم تزریقی)، برای بیمار لوله معده گذاشته می‌شود، شستشوی معده انجام می‌شود و وضعیت شدت خونریزی تخمین زده می‌شود.

گاه به دلیل عدم توقف خونریزی جراحی اورژانسی ضروری است. برای تشخیص یا درمان خونریزی، بسته به منشاء آن اندوسکوپی یا کولونوسکوپی انجام می‌شود.



لطفاً:

- داروها را طبق دستور پزشک معالج خود به موقع و صحیح مصرف کنید.
- قرص‌های جویدنی را کاملاً بجوید.
- قبل از مصرف شربت‌های آنتی‌اسید، آن‌ها را به خوبی تکان دهید.
- ترکیبات سدیمی داروهای ضداسید را بررسی کنید و از مصرف فراورده‌هایی که سدیم بالایی دارند پرهیزید.
- در صورت ابتلا به فشار خون یا داشتن رژیم غذایی محدود، از مصرف نمک خودداری کنید.

رژیم غذایی

• بیمارانی که از زخم معده شاکی می‌باشند باید از مصرف غذاهای آماده یا همان فست‌فودها اجتناب کنند.

• مصرف میان‌وعده‌های ناسالم همچون چیپس، پفک، انواع کنسروها، غذاهای شور، پر ادویه و پر چرب را به حداقل برسانید.

• از مصرف چای فراوان و پر رنگ، نوشابه، سیگار، شکلات و تنقلات، الکل بپرهیزید.

• از خوردن سس گوجه‌فرنگی و ترشی اجتناب کنید.

• در بیمارانی که علائم برگشت اسید معده به داخل مری یا بازگشت غذا از معده به مری دارند لازم است از دراز کشیدن بلافاصله پس از غذا خودداری کرده و حتی‌الامکان بالاتنه را در هنگام خواب در موقعیت بالاتری از پایین‌تنه قرار دهند یا طرف پایین تخت ایشان در سطح پایین‌تری نسبت به قسمت بالای تخت قرار داشته باشد.

• از مصرف مایعات همراه با غذا اجتناب کنید.

در صورت مشاهده‌ی علائم زیر فوراً به پزشک خود

مراجعه نمایید:

- در تمام موارد خونی بودن مدفوع باید به پزشک مراجعه کرد.
- در صورت درد شکم
- دهان تشنه و خشک، ضعف و بی‌حالی (نشان‌دهنده سدیم بالا ناشی از مقادیر زیاد از حد آنتی‌اسیدهای حاوی سدیم) و یا التهاب انتهاها و بالا رفتن وزن در اثر احتباس بعدی آب
- اسهالی که با داروهای ضد اسهال و یا تعویض با آنتی‌اسید حاوی آلومینیوم برطرف نمی‌شود یا اینکه اسهال حاوی خون باشد.
- یبوستی که با افزایش مصرف مایعات و رژیم غذایی برطرف نشود.
- کاهش وزن
- رنگ زرد در پوست یا سفیدی چشم

